

Original Research

***A Sociological Study of the Relationship between
Smartphone Addiction and Phubbing Case Study 18-29
Year Old Females of Ramhormoz City***

Ali Boudaghi¹

Ali Hossein Hosseinzadeh²

Sayedeh Sara Mousavi Moghadam³

Abstract

In recent years, along with the digital transition and the increase of smart phone users, phubbing, as an emerging phenomenon, has drawn the attention of scholars and experts. Phubbing, which means ignoring others while using a mobile phone, overshadows the quality of social relationships, social skills, well-being and marital satisfaction of the females. In this regard, the results of a survey known as "Survey 2000" showed that the long-term use of mobile phones and addiction to it affects the social relations and decreases the attendance of person at family gatherings. It finally leads to depression. The mentioned concept refers to the people's excessive use of mobile phones, instead of having interpersonal interaction with other people in a social context. According to the thinkers, like Karadag et al. (2015), phubbing has become a normal issue in the modern era, while it damages the interpersonal relationships and creates some feelings and reactions among unloved or rejected people. Reviewing the results of studies conducted in different countries, especially Franchina et al. (2018), Nazir & Bulut (2019), shows that phubbing has a significant relationship with social media addiction. Despite the increased use of social networks among young females and its effects on individuals,

¹. Assistant Professor of Sociology, Department of Social Sciences, Faculty of Economics and Social Sciences, Shahid Chamran University of Ahvaz, Ahvaz, Iran. A.Boudaghi@scu.ac.ir.
(Corresponding Author)

². Professor of Sociology, Department of Social Sciences, Faculty of Economics and Social Sciences, Shahid Chamran University of Ahvaz, Ahvaz, Iran. A.Hosseinzadeh@scu.ac.ir

³. M.A in Sociology, Department of Social Sciences, Faculty of Economics and Social Sciences, Shahid Chamran University of Ahvaz, Ahvaz, Iran. Sara.M1389@gmail.com

Submit Date: 2024/11/08

Accept Date: 2024/11/12

DOI: 10.22051/JWSPS.2025.47984.2902

groups, families and society, the impact of smart phone addiction on the phubbing behavior of women in Ramhormoz city has not been investigated yet. Therefore, the main goal of the current research is to investigate the sociological relationship between smart phone addiction and women's phubbing behaviors.

Keywords

Phubbing, Mobile phone Addiction, Daily Life Disturbance, Positive Prediction, Ramhormoz City

Introduction

In recent years, along with the digital transition and the increase of smart phone users, phubbing, as an emerging phenomenon, has drawn the attention of scholars and experts. Phubbing, which means ignoring others while using a mobile phone, overshadows the quality of social relationships, social skills, well-being and marital satisfaction of the females. In this regard, the results of a survey known as "Survey 2000" showed that the long-term use of mobile phones and addiction to it affects the social relations and decreases the attendance of person at family gatherings. It finally leads to depression. The mentioned concept refers to the people's excessive use of mobile phones, instead of having interpersonal interaction with other people in a social context. According to the thinkers, like Karadag et al. (2015), phubbing has become a normal issue in the modern era, while it damages the interpersonal relationships and creates some feelings and reactions among unloved or rejected people. Reviewing the results of studies conducted in different countries, especially Franchina et al. (2018), Nazir & Bulut (2019), shows that phubbing has a significant relationship with social media addiction. Despite the increased use of social networks among young females and its effects on individuals, groups, families and society, the impact of smart phone addiction on the phubbing behavior of women in Ramhormoz city has not been investigated yet. Therefore, the main goal of the current research is to investigate the sociological relationship between smart phone addiction and women's phubbing behaviors.

Methodology

The present research method is a survey. The statistical population of the current research includes all women aged 18 to 29 in Ramhormoz city. Using Cochran's formula and the cluster sampling method, 370 people were selected as the study sample. The research data were collected using a questionnaire. In this research, Creswell (2013) and Smart Phone Addiction Scale by Kwon (2012) questionnaire were used to measure the research variables. In this research, the collected data were analyzed using Amos Graphics and Spss19 software.

Findings

The research findings showed that there is a significant and direct relationship between smart phone addiction and phubbing behavior ($\text{Sig}=0.000$). The intensity of correlation between the variables of smart phone addiction and phubbing behavior is high (0.796). That is, any increase in the rate of mobile phone addiction leads to high rate of phubbing behavior among the studied women, vice versa. The results of the regression analysis showed that 64% of the changes in the dependent variable are explained by the model variables (i.e. positive prediction, confusion of daily life and excessive use of mobile phones). Therefore, based on the findings of the research, it can be said that smart phone addiction plays an important role in the prevalence of phubbing behavior among the young women in Ramhormoz city.

Result

The main goal of the current research is to sociologically investigate the relationship between mobile phone addiction and the phubbing behavior of 18 to 29 year old females in Ramherz city. Phubbing means ignoring others while using a mobile phone. It has affected the social relationships of men and women, marital satisfaction and even the quality of friendship, and has challenged the social and mental health indicators. The results of the present study showed that there is a positive and significant relationship between mobile phone addiction and phubbing behavior. That is, with the increase in mobile phone addiction, the phubbing behavior of 18 to 29 year old women in Ramhormoz city increases accordingly and vice versa. In this regard, Hopper and Yuzhu believe that human behavior is affected by biological, psychological, social and cultural factors. They state that a behavior starts voluntarily but eventually becomes obsessive. Phubbing has the ability to start in a forced and binding way but continue as a dependent behavior. In their opinion, the use of mobile phone has also the ability to be an addictive, obsessive, dependent, habitual, compulsory or voluntary behavior and lead to phubbing behavior. Therefore, the aforementioned theory is consistent with the findings of the present study. The results of step-by-step regression analysis showed that 64% of the changes in the phubbing behavior of Ramhormoz city women are explained by the model variables, including positive prediction, daily life confusion and excessive use of mobile phones. The results of Dawi et al. (2018), Latifeh et al. (2019), Yam et al. (2020), Benunotti et al (2020), Rachmen et al. (2021), Isrofin& Menowre (2024), Shiramini (2023), and Basereh et al. (2022) were consistent with the research findings. Therefore, it can be said that they can be used in the studied population. Finally, based on the research findings, the followings are suggested: 1. In order to

reduce the mobile phone addiction and the phubbing behavior among the young women of Ramhormoz city, they should be informed about the effects and consequences of mobile phone addiction and phubbing behavior through the media and social networks. 2. It is better to prevent the spread of this behavior by efficient planning of the women's leisure time and their sports. It needs the collaboration of the sports and youth organization, women's affairs and also the other responsible institutions 3. Holding workshops on digital literacy with the aim of preventing phubbing can help reduce the problem rate. 4. Revival of the local games, especially for women in Ramhormoz city, considering the historical and cultural heritage, strengthening the social-cultural participation of women, developing face-to-face relationships of women in neighborhoods and supporting the women's employment can help prevent this problem.

References

- Afdal, A., Alizamar, A., Ifdil Ifdil, Z., Ardi, I. S., Zikra, Z., Ilyas, A., ... & Hariyani, H. (2018). *An analysis of phubbing behaviour: Preliminary research from counseling perspective*. Proceedings of the International Conference on Educational Sciences and Teacher Profession (ICETeP 2018).
- Al-Barashdi, H., Bouazza, A. & Jabur, N. (2015). Smartphone addiction among university undergraduates: A literature review. *Journal of Scientific Research and Reports*, 4(3), 210-225.
- Aram Dahaneh, A., Nik Manesh, S. & Sabahi, Parviz. (2016). *The relationship between smartphone addiction and marital satisfaction in couples*. The 6th Congress of the Iranian Psychological Association, Tehran. (In Persian)
- Arnett, J. J. (2000). Emerging adulthood: A theory of development from the late teens through the twenties. *American Psychologist*, 55, 469-480.
- Basereh M, Halvani G H, Fallah H, Jam bar sang S. (2022). Evaluation of the Rate of Smart Phone Addiction among Students in Shahid Sadoughi School of Health in Yazd during COVID-19 Pandemic. *The Journal of Toloo-e-Behdasht*, 21(4), 40-48. (In Persian)
- Benvenuti, M., Błachnio, A., Przepiorka, A. M., Daskalova, V. M. & Mazzoni, E. (2020). Factors related to phone snubbing behavior in emerging adults: The phubbing phenomenon. In *The Psychology and Dynamics Behind Social Media Interactions* (pp. 164-187). IGI Global.
- Błachnio, A. & Przepiorka, A. (2019). Be aware! If you start using facebook problematically you will feel lonely: Phubbing, and facebook intrusion. A cross-sectional study. *Social Science Computer Review*, 37(2), 270–278.

- Blanca, M. J. & Bendayan, R. (2018). Spanish version of the Phubbing Scale: Internet addiction, Facebook intrusion, and fear of missing out as correlates. *Psicothema*, 30(4), 449-454.
- Chatterjee, S. (2020). Antecedents of phubbing: From technological and psychological perspectives. *Journal of Systems and Information Technology*, 22(2), 161-178.
- Chi, L. C., Tang, T. C. & Tang, E. (2022). The phubbing phenomenon: A cross-sectional study on the relationships among social media addiction, fear of missing out, personality traits, and phubbing behavior. *Current Psychology*, 41(2), 1112-1123.
- Chotpitayasunondh, V. & Douglas, K. M. (2018). The effects of “phubbing” on social interaction. *Journal of Applied Social Psychology*, 48(6), 304-316.
- Davey, S., Davey, A., Raghav, S. K., Singh, J. V., Singh, N., Blachnio, A. & Przepiórkaa, A. (2018). Predictors and consequences of “Phubbing” among adolescents and youth in India: An impact evaluation study. *Journal of Family and Community Medicine*, 25(1), 35-42.
- David, M. E. & Roberts, J. A. (2017). Phubbed and alone: Phone snubbing, social exclusion, and attachment to social media. *Journal of the Association for Consumer Research*, 2(2), 155-163.
- Duradoni, M., Raimondi, T., Buttà, F. & Guazzini, A. (2023). Moving beyond an addiction framework for phubbing: Unraveling the influence of intrinsic motivation, boredom, and online vigilance. *Human Behavior and Emerging Technologies*, 2023(1), 6653652.
- Garrido, E. C., Issa, T., Esteban, P. G. & Delgado, S. C. (2021). A descriptive literature review of phubbing behaviors. *Heliyon*, 7(5), e07037.
- Hasan Esfahani, M., Khanjani, M. & Bazram, A. (2022). The factor Structure and psychometric properties of Generic Scale of Phubbing (GSP). *Qusrterly of Educational Measurement*, 12(46), 7-26. (In Persian)
- Heidarezadeh, B., Pakhdaman, S. & Estabraghi, M. (2022). The relationship between family emotional atmosphere and academic procrastination in students: The mediating role of cognitive inflexibility (Experiential Avoidance). *Journal of Family Research*, 18(2), 371-386. (In Persian)
- Isrofin, B. & Munawaroh, E. (2024). The effect of smartphone addiction and self-control on phubbing behavior. *Jurnal Kajian Bimbingan Dan Konseling*, 6(1), 15-23.
- Karadag, E., Tosuntaş, Ş. B., Erzen, E., Duru, P., Bostan, N., Şahin, B. M., Çulha, I., & Babadağ, B. (2015). Determinants of phubbing, which is the sum of many virtual addictions: A structural equation model. *Journal of Behavioral Addictions*, 4(2), 60–74.

- Mansouri Shiramini, M. (2023). *Investigating the relationship between social isolation and personality traits with smartphone addiction in female students of the second year of high school in Azarshahr city*, Master's thesis, Department of Psychology, Charkh Nilufri Institute of Higher Education, Azarbaijan, Iran. (In Persian)
- Miller-Ott, A. E. & Kelly, L. (2017). A politeness theory analysis of cell-phone usage in the presence of friends. *Communication Studies*, 68(2), 190-207.
- Mousavi, S. K. & Shafiq, Y. (2015). Mobile phone addiction in Tehrani youth: A sociological study. *Iranian Journal of Sociology*, 17(4), 139-164. (In Persian)
- Odacı, H., Erzen, E. & Yeniçeri, İ. (2024). Predictors of phubbing: interpersonal relationships and family relationships. *Trends in Psychology*, 1-18. <https://doi.org/10.1007/s43076-024-00361-8>.
- Rachman, A. (2021). The effect of social media addiction on student phubbing behavior. *International Journal of Arts and Social Science*, 4(3), 113-117.
- Rahbarnia, R. & Ebrahimi, S. (2015). *Examining the harms of using smart phones among high school students in the 3rd district of Tabriz*. Annual Conference on Management and Business Economics Business, Tehran. (In Persian)
- Ranie, L. & Zickuhr, K. (2015). *Americans' Views on Mobile Etiquette*. Washington DC: Pew Research Center.
- Roberts, J. A. & David, M. E. (2017). Put down your phone and listen to me: How boss phubbing undermines the psychological conditions necessary for employee engagement. *Computers in Human Behavior*, 75, 206-217.
- Ríos Ariza, J. M., Matas-Terrón, A., del Rumiche Chávarry, R. P. & Chunga Chinguel, G. R. (2021). Scale for measuring phubbing in Peruvian university students: Adaptation, validation and results of its application. *Journal of New Approaches in Educational Research*, 10(2), 175-189..
- Sharifi Rahnmo, S., Seraji, F., Sharifi Rahnmo, M., Nouri, E. & Fathi, A. (2022). Focal analysis of the relation between the components of mobile addiction and the rate of young people high-risk driving behaviors. *Journal of Police Medicine*, 11(1), e6. (In Persian)
- Verma, S., Kumar, R. & Yadav, S. K. (2019). The determinants of phubbing behaviour: A millenials perspective. *International Journal of Innovative Technology and Exploring Engineering*, 8(125), 806-812.
- Yaghoubi Farahani, A., Soleymani, A. & Movahedi, R. (2015). Analysis of factors affecting rural women's entrepreneurship. *Womans Studies Sociological and Psychological*, 12(4), 7-42. (In Persian)
- Yam, F. C. & Kumcağız, H. (2020). Adaptation of general phubbing scale to Turkish culture and investigation of phubbing levels of university students

in terms of various variables. *Addicta: The Turkish Journal on Addictions*, 7(1), 48-60.

Yang, J., Zeng, X. & Wang, X. (2024). Associations among parental phubbing, self-esteem, and adolescents' proactive and reactive aggression: A three-year longitudinal study in China. *Journal of Youth Adolesc*, 53(2), 343-359.

بررسی جامعه‌شناختی رابطه‌ی بین اعتیاد به گوشی هوشمند و رفتار فابینگ مورد مطالعه زنان ۱۸-۲۹ سال شهرستان رامهرمز

علی بوداچی^۱

علی حسین حسین‌زاده^۲

سیده سارا موسوی مقدم^۳

چکیده

در سال‌های اخیر همزمان با گذار دیجیتالی و افزایش استفاده کاربران از گوشی هوشمند، رفتار فابینگ به‌عنوان یک پدیده نوظهور توجه اندیشمندان و صاحب‌نظران را به خود معطوف کرده است. مفهوم یاد شده که به معنای نادیده گرفتن دیگران در حین استفاده از موبایل است؛ کیفیت روابط اجتماعی، مهارت‌های اجتماعی، بهزیستی زنان و رضایت زناشویی را تحت‌الشعاع قرار داده و مانند سایر پدیده‌ها متأثر از عوامل عدیده‌ای است. در این پژوهش با تکیه بر نظریه‌های دیوید و رابرتز و جفری آرنست رابطه اعتیاد به گوشی هوشمند با رفتار فابینگ در زنان ۱۸-۲۹ سال شهرستان رامهرمز بررسی شده است. روش تحقیق پیمایشی بوده و نمونه آماری بر اساس فرمول کوکران و به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای، به تعداد ۳۷۰ نفر تعیین شد. برای اندازه‌گیری متغیرهای تحقیق از پرسش‌نامه استاندارد رفتار فابینگ کرسول (۲۰۱۲) و اعتیاد به گوشی هوشمند کون و همکاران (۲۰۱۳) استفاده شده و داده‌های جمع‌آوری شده با نرم‌افزارهای Amos Graphics و Spss19 تجزیه و تحلیل شد که نتایج نشان داد بین اعتیاد به گوشی

^۱. استادیار جامعه‌شناسی، گروه علوم اجتماعی، دانشکده اقتصاد و علوم اجتماعی، دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز، ایران.
(نویسنده مسئول)

A.Boudaghi@scu.ac.ir

^۲. استادیار جامعه‌شناسی، گروه علوم اجتماعی، دانشکده اقتصاد و علوم اجتماعی، دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز، ایران.

A.Hosseinzadeh@scu.ac.ir

^۳. کارشناسی ارشد جامعه‌شناسی، گروه علوم اجتماعی، دانشکده اقتصاد و علوم اجتماعی، دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز، ایران.

Sara.M1389@gmail.com

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۹/۲۷

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۵/۲۱

DOI: 10.22051/JWSPS.2025.47984.2902

هوشمند و رفتار فابینگ رابطه معنی داری وجود دارد. همچنین نتایج تحلیل رگرسیونی نشان داد متغیرهای وارد شده در مدل یعنی پیش بینی مثبت، آشفته گی زندگی روزانه و استفاده افراطی از موبایل ۶۴ درصد تغییرات متغیر وابسته را تبیین می کنند. بر این اساس می توان گفت اعتیاد به موبایل نقش مهمی در شیوع رفتار فابینگ زنان جوان شهرستان رامهرمز دارد.

واژگان کلیدی

رفتار فابینگ، اعتیاد به موبایل، آشفته گی زندگی روزانه، پیش بینی مثبت، شهرستان رامهرمز

مقدمه و بیان مسئله

با ورود بشر به عصر فناوری و توسعه وسایل ارتباط جمعی، تغییرات شگرفی در زیست روزمره انسان ها در تمامی نقاط دنیا ایجاد شده است. یکی از این ابزارها، تلفن همراه هوشمند است که در طول سال های اخیر اثرات چشم گیری بر جنبه های مختلف زندگی بشر داشته است (حسن اصفهانی و همکاران، ۱۴۰۰: ۱۱). استفاده گسترده از گوشی های همراه بدون شک دارای مزایای بی شماری است. اما دسترسی راحت به آن ها و همین طور، دسترسی سریع به اینترنت در سراسر جهان بدون مشکل نبوده است (Chi et al, 2022: 1112). یکی از جنبه های منفی استفاده بی رویه از گوشی های همراه، توانایی آن در جدا کردن افراد و نادیده گرفتن افراد هنگام تعامل فیزیکی به دلیل غرق شدن بیش از حد در آن ها است (Isrofin & Munawaroh, 2024: 6).

امروزه درصد زیادی از افراد در تمام سنین - خصوصاً نوجوانان و جوانان از هر طبقه اجتماعی - صاحب گوشی های هوشمند هستند. استفاده از این دستگاه ها منجر به بروز رفتارهایی مانند اعتیاد به رسانه اجتماعی یا بازی برخط و رفتارهای نوظهور از جمله عمل معروف فابینگ^۱ در سراسر جهان به ویژه در مورد جوانان شده است. بنابراین، به دلیل تأثیرات سوء رفتار فابینگ بر ارتباطات و مهارت های اجتماعی، کیفیت روابط اجتماعی، روابط عاشقانه در زندگی زناشویی، بهزیستی ذهنی و...، مطالعه علمی عوامل مؤثر بر این پدیده نوظهور ضرورت دارد (& Duradoni, et al, 2023, Chotpitayasunondh & Douglas, 2016).

^۱. Phubbing

در واقع، امروزه فناوری به بخشی جدایی‌ناپذیر از زندگی بشر تبدیل شده است. به نحوی که آمارها نشان می‌دهد در سال ۲۰۲۳، بیش از پنج میلیارد نفر (۶۸ درصد از کل جمعیت جهان) از گوشی‌های هوشمند استفاده می‌نمایند. از این تعداد چهار میلیارد و هفتاد و شش میلیون نفر کاربر فعال رسانه‌های اجتماعی هستند (Duradoni et al, 2023: 2). در کشور ما ایران نیز نتایج آخرین نظرسنجی مرکز افکارسنجی دانشجویان ایران پیرامون استفاده از شبکه‌های اجتماعی نشان می‌دهد ۷۳/۶ درصد از افراد بالای ۱۸ سال کشور، از رسانه‌های اجتماعی استفاده می‌کنند. طبق نتایج این نظرسنجی ملی، افراد جوان با ۹۲/۹ درصد استفاده، بیشتر از سایر گروه‌های سنی از رسانه‌های اجتماعی مجازی استفاده می‌کنند.^۱ پرواضح است که فناوری‌های اطلاعات و ارتباطات در تمام حوزه‌های زندگی بشر از محل کار تا خانواده نفوذ کرده و روش‌های ارتباطی عاملان اجتماعی را تغییر داده است (Duradoni et al, 2023: 2).

استفاده از فناوری‌های نوین، سبک زندگی و کم و کیف ارتباطات چهره به چهره کنشگران اجتماعی را تغییر داده و این امر باعث ظهور و بروز چالش فابینگ شده است. در این زمینه، نتایج نظرسنجی مشهور به «نظرسنجی ۲۰۰۰» نشان داد بهره‌گیری طولانی‌مدت از گوشی همراه و اعتیاد به آن موجب افت روابط اجتماعی و کاهش حضور در جمع خانواده و افسردگی شده است (حیدریه زاده و همکاران، ۱۴۰۱: ۶۱). "مفهوم یاد شده به استفاده وسواس‌آمیز افراد از تلفن همراه به‌جای تعامل بین فردی با افراد دیگر در یک محیط اجتماعی اشاره دارد (6: 2024, Isrofin & Munawaroh).

شیوع رفتار فابینگ یکی از شاخص‌های کاهنده بهزیستی و سلامت زنان و در نتیجه آسیب جدی به خانواده است که می‌تواند پیامدهای نامطلوبی برای فرد و خانواده به همراه داشته باشد. واژه فابینگ ابتدا در کمپینی توسط دیکشنری مک کواری^۲ برای نشان دادن مشکل روبه‌رشد سوءاستفاده از گوشی‌های هوشمند در موقعیت‌های اجتماعی ابداع شد (Chotpitayasunondh & Douglas, 2016: 304). فرهنگ لغت اکسفورد نیز فابینگ را به‌عنوان "عمل نادیده‌گرفتن، خود، همراه یا همراهان به‌منظور توجه به خود، تلفن یا سایر دستگاه‌های تلفن همراه" تعریف

^۱. <https://ispa.ir/Default/Details/fa/2282/73.6>

^۲. Macquarie

است که سبب اختلال در شبکه اجتماعی، افسردگی و نارضایتی از زندگی می‌شود (806: 2019 Verma et al).

طبق دیدگاه اندیشمندانی چون کاراداغ و همکاران (۲۰۱۵) فابینگ در عصر مدرن به یک امر عادی (Chi et al. 2022 & Duradoni et al, 2023) تبدیل شده و به روابط بین فردی آسیب می‌زند و در بین کسانی که احساس بی‌مهری یا طردشدگی دارند احساسات و واکنش‌هایی را ایجاد می‌کند (Roberts & David, 2017: 210). نتایج پژوهش رانی و زیکوهر^۱ (۲۰۱۵) نیز نشان داد شیوع رفتار فابینگ باعث کاهش کیفیت تعاملات اجتماعی می‌شود. رفتار فابینگ بر روابط مخاطبین و زندگی آن‌ها اثر منفی برجای می‌گذارد؛ زیرا باعث ایجاد احساس نادانی، بی‌احترامی، نارضایتی و تحقیر می‌شود و حتی می‌تواند منجر به درگیری و اقدامات تلافی‌جویانه، انتقام‌گیری یا طلاق شود (Ríos Ariza et al, 2021: 19). شیوع این پدیده در بین زنان جوان طبق نتایج پژوهش راجمن و همکاران^۲ (۲۰۱۹) باعث کاهش رضایت از زندگی، کاهش رضایت از رابطه دوستی می‌شود (حسن اصفهانی و همکاران، ۱۴۰۰: ۱۱). بررسی نتایج مطالعات متعدد انجام شده در خارج خصوصاً از جمله کاراداغ و همکاران^۳ (۲۰۱۵) نشان می‌دهد رفتار فابینگ ارتباط معنی‌داری با اعتیاد به رسانه‌های اجتماعی دارد.

در این، ارتباط بلاچینو و همکاران^۴ (۲۰۱۹) پیش‌بینی‌کننده‌های اصلی این رفتار را اعتیاد به رسانه‌های اجتماعی معرفی کرده‌اند. همچنین نتایج مطالعات ورما و همکاران^۵ (۲۰۱۹) در بین ۳۶۰ نفر از شهروندان دهلی در هند نشان داد اعتیاد به واتس‌آپ، اعتیاد به بازی و رسانه‌های اجتماعی از عوامل اصلی تعیین‌کننده رفتار فابینگ است. با وجود افزایش استفاده از شبکه‌های اجتماعی در بین زنان جوان و آثار و پیامدهای سوء آن بر افراد، گروه‌ها، خانواده و جامعه، تأثیر اعتیاد به گوشی هوشمند بر رفتار فابینگ زنان شهرستان رامهرمز مورد بررسی قرار نگرفته است.

^۱. Ranie & Zickuhr

^۲. Rachman et al

^۳. Karadag et al

^۴. Błachnio & Przepiórka

^۵. Verma et al

این در صورتی است که در شهرستان رامهرمز مانند سایر شهرستان‌های خوزستان، پیوندهای درون‌گروهی و ارزش‌های خانوادگی برای مهم و حیاتی تلقی می‌شود. بنابراین، شیوع رفتار فابینگ در بین زنان جوان رامهرمز می‌تواند تهدیدکننده ارزش‌های خانوادگی، سلامت اجتماعی، کیفیت روابط اجتماعی و در نهایت سرمایه اجتماعی آفلاین در جامعه باشد. بنابراین، در راستای موارد مطرح شده سؤالات اصلی تحقیق حاضر عبارتند از:

۱. میزان رفتار فابینگ در بین زنان ۲۹ تا ۱۸ سال شهرستان رامهرمز در چه حدی است؟
۲. آیا بین اعتیاد به موبایل و ابعاد آن با رفتار فابینگ زنان شهرستان رامهرمز رابطه معنی‌داری وجود دارد؟

پیشینه تجربی

در این بخش با توجه به جدید بودن موضوع و فقدان پیشینه تجربی داخلی مرتبط با موضوع به تحقیقاتی که به نوعی مرتبط با موضوع تحقیق هستند اشاره می‌شود.

منصوری شیرامینی (۱۴۰۲) با بررسی رابطه انزوای اجتماعی و ویژگی‌های شخصیتی با اعتیاد به گوشی‌های هوشمند در دانش‌آموزان دختر دوره دوم متوسطه شهرستان آذرشهر دریافت که بین انزوای اجتماعی با اعتیاد به گوشی‌های هوشمند رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

باسره و همکاران (۱۴۰۱) با بررسی میزان اعتیاد به تلفن همراه هوشمند در دانشجویان دانشکده بهداشت شهید صدوقی یزد در ایام پاندمی کووید-۱۹ نشان دادند اعتیاد به تلفن همراه هوشمند در دانشجویان دانشکده بهداشت بالا است و بین جنسیت، وضعیت تأهل، مقطع تحصیلی با اعتیاد به تلفن همراه هوشمند ارتباط معنی‌داری وجود ندارد.

آرام دهنه و همکاران (۱۳۹۶) با بررسی رابطه اعتیاد به گوشی هوشمند و رضایت زناشویی در زوجین شهر سمنان به این نتیجه دست یافتند که اگر مسئله اعتیاد به گوشی هوشمند در افراد متأهل موردتوجه و مداخله قرار نگیرد، به کاهش رضایت و افزایش تعارض بین زوجین منجر می‌شود.

رهبرنیا و ابراهیمی (۱۳۹۴) آسیب‌های استفاده از گوشی‌های هوشمند در میان دانش‌آموزان دوره متوسطه ناحیه ۳ شهر تبریز در سال تحصیلی ۱۳۹۴-۱۳۹۳ را به روش پیمایشی مورد بررسی قرار داده‌اند که نتایج نشان داد وابستگی به تلفن همراه و استفاده از شبکه‌های اجتماعی نه تنها باعث کاهش روابط اجتماعی (بعدی از رفتار فابینگ) و فاصله گرفتن از کانون خانواده می‌شود، بلکه بهره‌وری را نیز کاهش داده و احتمال افت تحصیلی را افزایش می‌دهد.

ایسروفین و منوره^۱ (۲۰۲۴) تأثیر اعتیاد به گوشی هوشمند و خودکنترلی بر رفتار فابینگ را به روش همبستگی مورد بررسی قرار داده‌اند که یافته‌های این پژوهش نشان داد اعتیاد به گوشی‌های همراه تا ۴۷ درصد تغییرات رفتار فابینگ را تبیین می‌کند.

یام و همکاران^۲ (۲۰۲۰) با بررسی سطوح رفتار فابینگ دانشجویان دانشگاه بر حسب متغیرهای مختلف نشان دادند اعتیاد به گوشی همراه تأثیر معنی‌داری بر رفتار فابینگ دانشجویان دارد.

چترجی^۳ (۲۰۲۰) عوامل ایجادکننده رفتار فابینگ را از دیدگاه فناورانه و روان‌شناختی مورد مطالعه قرار داده‌اند که نتایج این پژوهش نشان داد اعتیاد به گوشی همراه از عوامل اصلی تأثیرگذار بر رفتار فابینگ است.

بنونوتی و همکاران^۴ (۲۰۲۰) نیز با بررسی عوامل مرتبط با پدیده فابینگ در بزرگسالان نشان دادند خودکنترلی، اعتیاد به تلفن همراه و عزت نفس بر رفتار فابینگ تأثیر دارد و موجب بالا رفتن رفتار فابینگ در میان بزرگسالان می‌شود.

راچمن و همکاران (۲۰۲۱) با بررسی تأثیر اعتیاد به رسانه‌های اجتماعی بر رفتار فابینگ دانشجویان نشان دادند بین اعتیاد به رسانه‌های اجتماعی و رفتار فابینگ رابطه مثبت وجود دارد.

^۱. Isrofin & Munawaroh

^۲. Yam & Kumcağiz

^۳. Chatterjee

^۴. Benvenuti et al

ورما و همکاران (۲۰۱۹) با مطالعه تعیین‌کننده‌های رفتار فابینگ در بین ۳۶۰ نفر از شهروندان منطقه هزاره در دهلی هند به روش پیمایشی به این نتیجه رسیدند اعتیاد به واتس‌آپ، اعتیاد به بازی و اعتیاد به رسانه‌های اجتماعی از عوامل اصلی تأثیرگذار بر رفتار فابینگ هستند.

دیوی و همکاران^۱ (۲۰۱۸) با مطالعه پیش‌بینی‌کننده‌های رفتار فابینگ در میان جوانان و نوجوانان در کشور هند به این نتیجه دست یافتند که میزان شیوع فابینگ در نمونه مورد بررسی ۴۹/۳ بوده و اعتیاد به گوشی همراه و اعتیاد به اینترنت مهم‌ترین پیش‌بینی‌کننده‌های آن است.

آفدال^۲ (۲۰۱۸) نشان داد اعتیاد به گوشی‌های هوشمند و عدم خودکنترلی باعث رفتار فابینگ می‌شود. همچنین، رفتار فابینگ باعث افسردگی، بی‌تفاوتی نسبت به دیگران و سایر اختلالات روانی می‌شود.

مرور نظام‌مند مطالعات پیشین نشان می‌دهد در تحقیقات خارجی به رفتار فابینگ زنان توجه کافی نشده و مطالعات انجام شده در سال‌های اخیر بیشتر بر شهروندان و دانشجویان دانشگاه تمرکز کرده‌اند. در داخل کشور نیز با وجود افزایش استفاده از شبکه‌های اجتماعی در بین زنان و پیامدهای سوء آن، به رفتار فابینگ زنان شهرستان رامهرمز و تأثیر متغیر اعتیاد به گوشی‌های هوشمند بر شیوع آن توجه نشده است. بنابراین تحقیق حاضر با بررسی نقش اعتیاد به گوشی‌های تلفن همراه هوشمند بر رفتار فابینگ زنان ۲۹ تا ۱۸ سال شهرستان رامهرمز درصدد جبران این خلأ پژوهشی است. استفاده از روش کمی وجه تمایز دیگر این پژوهش با پژوهش‌های قبلی است. شایان ذکر است این پژوهش مقیاس رفتار فابینگ را به جامعه علمی معرفی نموده که با توجه به این‌که این آسیب نوظهور پیش از این در جامعه علمی ایران مورد بررسی قرار نگرفته بود، این مقیاس می‌تواند به پژوهشگران این حوزه در سنجش دقیق متغیر رفتار فابینگ کمک نماید.

^۱. Davey et al

^۲. Afdal

چارچوب نظری

فابینگ به این معناست که فرد هنگام برقراری ارتباط با افراد دیگر، به جای توجه به شخص دیگر، به تلفن خود توجه می‌کند. شیوع این امر، روابط اجتماعی را تضعیف می‌کند. مفهوم یادشده به نوعی رفتار ناپسند شناخته شده است که به طور جدی به ارتباطات آسیب می‌زند (Odacı & Yeniçeri, 2024: 4). کارداگ و همکاران (۲۰۱۵) رفتار فابینگ را شامل دو مؤلفه اختلال ارتباطی و وسواس تلفنی می‌دانند که اختلال ارتباطی یعنی چقدر افراد با استفاده از تلفن همراه خود، ارتباطات رودرو خود را مختل می‌کنند. وسواس تلفنی نیز به نیاز به تلفن همراه در محیط‌هایی اشاره دارد که شامل تعامل چهره به چهره نیست (Blanca & Bendayan, 2018: 449).

یانگ و همکاران^۱ (۲۰۲۴) نیز در این زمینه تصریح کرده‌اند که وقتی افراد در تعاملات اجتماعی به جای محتوای ارتباط با شخص مقابل، روی تلفن همراه خود تمرکز می‌کنند، به عزت نفس طرف مقابل آسیب می‌رسانند و قربانیانی که احساس می‌کنند برایشان ارزشی قائل نیستند، ممکن است به رابطه خود با طرف مقابل پایان دهند یا با آنها وارد درگیری شوند (Yang et al, 2024: 350). برخی از نظریه پردازان این حوزه معتقدند دسترسی مداوم فرد با تلفن همراه خود نتیجه مسائل شناختی و رفتاری است (Verma et al, 2019: 806). از نظر میلر ات و کیلی^۲ (۲۰۱۷) فابینگ نشانه بی‌علاقگی و بی‌تفاوتی رابطه‌ای است، زیرا این امر واکنش‌های سریع را که باعث ایجاد تعامل و توجه متقابل در یک تعامل اجتماعی می‌شود، مختل می‌کند (Miller-Ott & Kelly, 2017: 159). آرنِت^۳ (۲۰۰۰) نیز برای اولین بار نظریه‌ای در مورد بزرگسالی درحال ظهور را ارائه کرد که محدوده سنی ۲۹ تا ۱۸ را با تمرکز بر سنین ۲۵ تا ۱۸ سال پوشش می‌دهد. نظریه آرنِت حول پنج ویژگی مشخص است که بزرگسالی درحال ظهور را به این صورت تعریف می‌کند:

^۱. Yang et al

^۲. Miller-Ott & Kelly

^۳. Arnett

۱. عصر کاوش هویت: در این مرحله، جوانان تصمیم می‌گیرند که چه کسانی باشند و از کار، مدرسه و عشق چه می‌خواهند.
۲. عصر بی‌ثباتی: این عصر در سال‌های پس از دبیرستان با تغییرات مکرر محل سکونت مشخص می‌شود. زیرا جوانان به دانشگاه می‌روند و یا با دوستان یا با یک شریک زندگی عاشقانه زندگی می‌کنند.
۳. سن متمرکز بر خود: در این مرحله افراد باید تصمیم بگیرند که چه کاری می‌خواهند انجام دهند، کجا می‌خواهند بروند، و با چه کسی می‌خواهند زندگی کنند.
۴. سن احساس: در این مرحله افراد مسئولیت زندگی خود را برعهده می‌گیرند، اما هنوز کاملاً احساس بزرگسالی نمی‌کنند.
۵. عصر احتمالات: اکثر بزرگسالان در حال ظهور معتقدند که شانس خوبی برای زندگی "بهتر از والدین خود" دارند؛ اگر والدین آنها طلاق گرفته باشند.

همه این ویژگی‌ها قبل از ظهور بزرگسالی شروع به رشد می‌کنند و پس از آن به رشد خود ادامه می‌دهند. اما در دوران بزرگسالی در حال ظهور است که به اوج خود می‌رسند. با توجه به ویژگی‌های ذکر شده در بالا، بزرگسالان نوظهور در معرض خطر احساس ناامنی بیشتر، خود-کنترلی کمتر هستند که این خودکنترلی پایین منجر به رفتارهای اعتیاد به اینترنت می‌شود و خود را به صورت استفاده بیش از حد از تلفن همراه نشان می‌دهد (Benvenuti et al, 2020: 166).

دیوید و رابرتز^۱ (۲۰۱۷) از دیگر نظریه‌پردازان رفتار فابینگ بر این باورند رفتار فابینگ متأثر از سه عامل مهم طرد اجتماعی، نیاز به توجه و شدت استفاده از رسانه‌های اجتماعی است که در این پژوهش عامل سوم یعنی اعتیاد به گوشی هوشمند مطرح نظر است. نقطه‌نظر آن‌ها ترکیبی از نظریه استفاده و رضایت و نظریه جریان بهینه است. نظریه استفاده و رضایت استدلال می‌کند افرادی که از رسانه‌ها استفاده می‌کنند نیازهای خاصی را برآورده می‌کنند (به عنوان مثال؛ نیاز به توجه دیگران). به عبارتی، در موقعیت‌های اجتماعی پس از تنبیه، افراد احساس طرد شدن می‌کنند

^۱. David & Roberts

و می‌خواهند در نظر گرفته شوند تا احساس مشارکت کنند. بنابراین به دنبال توجه به فضای مجازی هستند (David & Roberts, 2017: 159).

یکی از عوامل مؤثر بر رفتار فابینگ، اعتیاد به گوشی همراه هو شمند است. اعتیاد به تلفن همراه همواره به عنوان اعتیادی غیر دارویی و بیشتر به اعتیاد رفتاری شناخته شده و از آن تحت عنوان اعتیادی وسواس گونه یاد شده است که می‌تواند تفکری آگاهانه درباره تلفن همراه در طول روز باشد که از یک رفتار اجباری سرچشمه گرفته باشد و شخص فعالیت را بدون نظارت و کنترل تکرار می‌کند. این نوع اعتیاد با نشانه‌هایی مانند استفاده بیش از حد از تلفن همراه، اختلافات خانوادگی، اختلاف فعالیت‌های شخصی و تحصیلی، اضطراب و بی‌قراری و... همراه است (شریفی رهنمو و همکاران، ۱۴۰۰: ۶). از نظریه‌های برجسته در زمینه اعتیاد به گوشی همراه، نظریه انگیزه و رفتار هوپر و یو ژو^۱ است که طبق آن، رفتار انسان را می‌توان یک نوع کارکرد اصلی همراه با قصد و نتیجه آن دانست که علل زیستی، روان شناختی، اجتماعی، فرهنگی یا موقعیتی دارد. این محققان شش نوع رفتار عادت، اعتیادی، اجباری و الزام‌آور، داوطلبانه، وابستگی و وسواسی را برای انسان مشخص کرده‌اند و بر این باورند که یک رفتار در آغاز به شکلی داوطلبانه شروع می‌شود، ولی در انتها صورتی وسواس گونه به خود می‌گیرد، و یا قادر است که به شکلی اجباری و الزام‌آور آغاز و به شکل رفتار وابستگی ادامه داشته باشد. در نظر آنان استفاده از تلفن همراه نیز این توانایی را دارد که یک رفتار اعتیادی، وسواسی، وابستگی، عادت، اجباری و الزام‌آور یا داوطلبانه باشد (موسوی و شفیق، ۱۳۹۵: ۱۴۳).

در پژوهش حاضر از نظریه فابینگ دیوید و رابرتز و نظریه بزرگ سالی در حال ظهور آرنست (۲۰۰۰) به عنوان چارچوب نظری تحقیق استفاده شده است و فرضیه تحقیق بر اساس مبانی نظری بیان شده و با الهام از پیشینه تجربی مرور شده به شرح زیر مطرح شده است:

^۱. Hooper & Zhou

- به نظر می‌رسد بین اعتیاد به گوشی هوشمند و ابعاد آن (استفاده افراطی، تحمل، پیش‌بینی مثبت و آشفنگی زندگی روزانه) و رفتار فابینگ زنان رابطه معنی‌داری وجود دارد.

روش پژوهش

در تحقیق حاضر با توجه به موضوع تحقیق از روش کمی از نوع پیمایشی استفاده شده است. جامعه آماری پژوهش شامل زنان ۱۸ تا ۲۹ ساله شهر رامهرمز بود که طبق آخرین سرشماری سال ۱۳۹۵، ۹،۸۴۶ نفر بودند و با روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای، ۳۷۰ نفر از آن‌ها به‌عنوان نمونه انتخاب شدند. در رابطه با دلیل انتخاب زنان جوان شهرستان رامهرمز به‌عنوان مورد مطالعه باید گفت که در سال‌های اخیر استفاده از شبکه‌های اجتماعی در گروه‌های سنی جوان در مقایسه با سایر گروه‌های سنی افزایش بیشتری داشته است. بنابراین، شناسایی علمی آسیب‌های این حوزه در بین جوانان خصوصاً زنان جوان از اهمیت فوق‌العاده‌ای برخوردار است. در تحقیق حاضر برای گردآوری داده‌ها از پرسش‌نامه استاندارد رفتار فابینگ کرسول (۲۰۱۲) و اعتیاد به گوشی همراه هوشمند کوون و همکاران (۲۰۱۳) استفاده شد. برای این منظور پرسش‌نامه بعد از آماده‌سازی در گوگل فرم تنظیم و به صورت برخط در جامعه هدف توزیع شد. جهت ارزیابی اعتبار پرسش‌نامه، نخست پرسش‌نامه مقدماتی تنظیم و با بهره‌گیری از نظرات اساتید متخصص، اعتبار صوری سؤالات سنجیده شد. جهت اطمینان از پایایی پرسش‌نامه از ضریب آلفای کرونباخ استفاده شد که نتایج نشان داد متغیرهای مستقل و وابسته تحقیق و ابعاد آن‌ها از پایایی مناسبی برخوردار هستند (یعقوب فرانی و همکاران، ۱۳۹۳: ۱۸).

جدول ۱. ضرایب پایایی مرتبط با سازه‌های پژوهش

Table 1. Reliability Coefficients Related to the Research Constructs

Variable	Dimensions	Items	Reliability	Scale
Mobile phubbing behavior	Ignoring others	21	0.882	Creswell Standard Scale (2012)
	Device addiction	10	0.895	
	Social disconnection	17	0.922	
Mobile phone addiction	Daily life chaos	5	0.838	Kwon et al. Standard Scale (2013)
	Positive Prediction	8	0.908	
	Overuse	4	0.809	
	Tolerance	3	0.753	

تعاریف مفهومی و عملیاتی متغیرهای پژوهش

رفتار فابینگ: اصطلاح فابینگ به معنای بی‌توجهی به افراد دیگر در تعاملات اجتماعی تعریف می‌شود، زیرا آن‌ها بیشتر روی تلفن همراه خود متمرکز هستند (Rachman, 2021: 113). در پژوهش حاضر رفتار فابینگ گوشی همراه بر اساس مقیاس کرسول (۲۰۱۲) در سه بعد قطع ارتباط اجتماعی، وابستگی به وسایل و نادیده گرفتن دیگران در سطح سنجش رتبه‌ای و در قالب طیف لیکرت اندازه‌گیری شد (جدول ۲).

جدول ۲. تعریف عملیاتی متغیر فابینگ

Table 2. Operational Definition of Phabbing Variable

Ignore others
1. When in a crowd I choose to play on my cellphone around, preferring to play.
2. around, preferring to play games on cellphones.
3. When looking for addresses, I prefer to search using google maps instead of asking people.
4. When other people asked questions, I refused to answer as if someone had called.
5. When traveling to an area, I prefer to take selfies rather than chat with local people.
6. When hanging out with my family, I am busy playing with my cellphone.
7. When I'm chatting, I usually play my cellphone.
8. When someone says something that is less important, I prefer to check incoming messages on my cellphone.
9. Prefer communication through social media, because you can do other things while doing it.
10. Listening to people talk quickly becomes boring compared to playing on a cell phone.
11. During discussions, I prefer to play on my cellphone rather than listen.
12. When listening to religious lectures, I check incoming messages on my cellphone.
13. When I have fun playing games on my cellphone, I choose to pretend I don't hear when someone asks.

14. When someone advised me, I pretended to listen while playing on my cellphone
15. When someone I don't know asks me something, I am reluctant to answer and divert it by playing on my cellphone
16. I am reluctant to respond to jokes from someone, choosing to open my cellphone
17. When someone I don't think is important asks me something, I pretend I didn't hear and choose to open my phone
18. When I talked for too long, I chose to open a photo gallery on my cellphone
19. When someone approaches me to chat, I choose to silence it by looking at social media
20. I attended the meeting while still opening my cellphone
21. When in a debate, I prefer to look at social media
Dependence with gadgets
1. My days feel empty without my cellphone.
2. I feel very sad if I leave my cellphone at home while traveling.
3. Mobile is a part of my soul.
4. When I wake up in the morning, the first thing I do is check my cellphone.
5. When sleeping, the cellphone must stay close to me.
6. Before going to sleep, I checked my cellphone first.
7. I chose to return home to pick up my cellphone, even though it would be too late to arrive on campus.
8. For me, there is no day without playing on the mobile
9. I play with my cellphone when I go to the toilet.
10. At night I play on my cellphone, until I fall asleep.
Social Disconnect
1. I prefer interacting with social media rather than being in social activities.
2. I prefer to join the virtual world community rather than go directly in the community.
3. Activities in whatsapp groups are more interesting, rather than direct interactions.
4. I'm lazy to hang out with friends, it's better to linger playing games on my cellphone.
5. I am not interested in hanging out with friends, preferring to play applications on my cellphone.
6. Lazy when gathering family gathering, because it takes time to play games on cellphones.
7. I did not participate in the family gathering because it would take time to play cellphones.
8. I choose to avoid social service activities with the community, even though many are members of the social media community.
9. It's better to be online on social media than to participate in community activities.

10. I keep playing games with my cellphone even though I'm participating in social activities.
11. Feel lazy when in social activities and prefer to open social media.
12. When hanging out with lots of people, I prefer to have fun playing on my cellphone.
13. It's better to read knowledge from a cellphone than hear from friends.
14. There are happier friends on social media than friends around the house.
15. Prefer contact with friends on social media than visiting family.
16. It is more panic not to bring a cellphone than not having a traveling companion.
17. Prefer to pay attention to cellphones than to greet friends or start a chat.

اعتیاد به گوشی همراه: رایج‌ترین توصیف برای اصطلاح اعتیاد به گوشی همراه استفاده بیش از حد است. یعنی افرادی که در گوشی‌های هوشمند خود غرق شده‌اند به حدی که از سایر زمینه‌های زندگی خود غافل می‌شوند (Al-Barashdi, 2015: 211). در این پژوهش جهت سنجش سازه اعتیاد به گوشی همراه از مقیاس کوون و همکاران^۱ (۲۰۱۳) شامل چهار بعد آشفته‌گی زندگی روزانه، پیش‌بینی مثبت، استفاده افراطی و تحمل در سطح سنجش رتبه‌ای و در قالب طیف لیکرت استفاده شد (جدول ۳).

جدول ۳. گویه‌های اعتیاد به گوشی همراه و ابعاد آن

Table 3. Mobile Phone Addiction Items and its Dimensions

Daily Life Chaos Items
1. I miss the planned activities because of using the mobile phone
2. I have difficulty of concentration in class, at work, or when doing my homework because of using the mobile phone
3. I get mild headaches or blurred vision because of excessive use of mobile phone
4. My wrist or my neck hurt when I use my phone
5. I feel tired or can't get enough sleep because of using mobile phone
Positive Prediction Items

^۱. Kwon et al

1. I feel comfortable and relaxed while using my phone.
2. I feel happy and excited while using my phone.
3. I feel confident and assured while using my phone.
4. I feel relieved from stress and pressure by using my phone.
5. Nothing is as enjoyable as using my phone.
6. My life is meaningless without my phone.
7. I feel the highest possible freedom while using my phone.
8. Using my phone is the funniest thing that I can do
Overuse Items
1. I prefer searching on my phone to asking the others
2. A fully charged phone battery runs out in less than a day
3. I use my mobile phone more than I intended to do.
4. Right after I finish using my phone, I have a strong urge to use it again
Tolerance Items
1. I have tried many times to reduce my phone use, but I have never succeeded
2. I always think I should reduce using the mobile phone
3. My family and friends say that I use my phone too much.

یافته‌های پژوهش

یافته‌های توصیفی

در تحقیق حاضر از کل افراد منتخب در نمونه، ۵۸/۴ درصد مجرد، ۰/۳۰ درصد متأهل، ۱۰/۳ درصد مطلقه و ۱/۴ درصد همسر فوت شده بود. میانگین سنی پاسخ‌گویان ۲۳ سال بود که پایین‌ترین آن‌ها ۱۸ و مسن‌ترین آن‌ها ۲۹ سال سن داشتند. سطح تحصیلات ۷/۶ درصد راهنمایی، ۳۴/۱ درصد متوسطه، ۱۸/۶ درصد فوق دیپلم، ۲۷/۳ درصد لیسانس، ۸/۹ درصد فوق لیسانس و ۳/۵ درصد دکتری بود. بنابراین، سطح تحصیلات اکثریت پاسخ‌گویان (۳۴/۱ درصد) متوسطه بوده است. ۶۵/۹ درصد پاسخ‌گویان وضعیت شغلی را بیکار، ۱۵/۹ درصد شاغل بخش خصوصی و ۱۸/۱ درصد سایر اعلام کرده‌اند.

رفتار فابینگ و ابعاد آن

در تحقیق حاضر برای سنجش سازه رفتار فابینگ از مقیاس استاندارد کرسول (۲۰۱۲) شامل ۴۹ گویه استفاده شد. در این مقیاس نمرات ۲۵۶ و ۵۸ به ترتیب نشان‌دهنده بیشترین و کم‌ترین میزان رفتار فابینگ در بین زنان مورد بررسی است که یافته‌های توصیفی نشان داد:

- میزان نادیده گرفتن دیگران $۵۶/۰۲$ است که با توجه به میزان حداقل ۲۴ و حداکثر ۱۱۲ پایین تر از مقدار متوسط است.
- میزان قطع ارتباط اجتماعی $۴۰/۷۶$ برآورده شده که در حد متوسط به پایین است.
- میزان وابستگی به فناوری $۳۰/۴۴$ است که با توجه به حداقل ۱۰ و حداکثر ۶۰ ، در حد متوسط به پایین است.
- در مجموع، میزان رفتار فابینگ در بین زنان شهرستان رامهرمز ($۱۲۷/۲۳$) با توجه به حداقل ۵۸ و حداکثر ۲۵۶ پایین تر از مقدار متوسط بوده است (جدول ۴).

اعتیاد به گوشی همراه و ابعاد آن

- سازه اعتیاد به گوشی همراه شامل مؤلفه‌های استفاده افراطی، کناره‌گیری، تحمل، پیش‌بینی مثبت، آشفتگی زندگی روزانه بود و یافته‌های توصیفی نشان داد:
- میزان استفاده افراطی سازه اعتیاد به گوشی همراه $۱۱/۷۰$ است که با توجه به مقدار حداقل ۴ و حداکثر ۲۴ آن، پایین تر از مقدار متوسط است.
 - میزان تحمل $۸/۶۹$ است که پایین تر از مقدار متوسط است.
 - میزان پیش‌بینی مثبت $۲۱/۴۴$ است که با توجه به مقدار حداقل ۸ و حداکثر ۴۸ آن، متوسط به پایین است.
 - میزان آشفتگی زندگی روزانه $۱۴/۱۹$ است که با توجه به مقدار حداقل ۵ و حداکثر ۳۰ در حد پایین است.
 - در کل میزان اعتیاد به گوشی همراه در بین دختران مطالعه شده $۵۶/۰۴$ و در حد متوسط به پایین است. در این بین، بیشترین میانگین مربوط به بعد پیش‌بینی مثبت ($۲۱/۴۴$) و کم‌ترین میانگین نیز به بعد تحمل ($۸/۶۹$) تعلق دارد (جدول ۴).

جدول ۴. نتایج توصیفی متغیرهای مستقل و وابسته پژوهش

Table 4. Descriptive Results of Independent and Dependent variables of the Research

Variable	Mean	Standard Deviation	Skewness	Min.	Max.	Average Value
Overuse	11.70	4.74	0.493	4	24	14
Tolerance	8.69	3.68	0.495	3	18	10.5
Positive Prediction	14.19	5.83	00.54	5	30	17.5
Daily life chaos	14.19	5.83	00.54	5	30	17.5
Total Mobile Addiction	56.04	19.37	00.71	20	120	70
Ignoring others	56.02	15.86	0.551	24	112	68
Social disconnection	40.76	14.77	0.748	17	97	57
Device addiction	30.44	11.56	0.534	10	60	35
Total Mobile Phubbing	127.23	36.01	0.743	58	256	157

یافته‌های استنباطی

در پژوهش حاضر با توجه به سطح سنجش متغیرها، برای بررسی همبستگی بین متغیرهای اعتیاد به گوشی همراه و ابعاد آن با رفتار فابینگ از ضریب همبستگی پیرسون استفاده شد. طبق یافته‌های پژوهش، همبستگی بین اعتیاد به گوشی همراه هوشمند و ابعاد آن (استفاده افراطی، آشفتگی زندگی روزانه، پیش‌بینی مثبت، کناره‌گیری و تحمل) با رفتار فابینگ مورد تأیید واقع شد. شدت همبستگی بین متغیر اعتیاد به گوشی همراه و رفتار فابینگ در حد بالا (۰/۷۹۶) و نوع رابطه بین آنها مستقیم است. یعنی با افزایش میزان اعتیاد به گوشی همراه در زنان منتخب در نمونه، رفتار فابینگ در بین آنان افزایش می‌یابد و هرگونه کاهش در میزان اعتیاد به گوشی همراه در زنان مورد بررسی با تنزل رفتار فابینگ همراه است (جدول ۵).

جدول ۵. ماتریس همبستگی بین متغیرهای پژوهش

Table 5. Correlation Matrix among the Research Variables

Phubbing Behavior	Total Mobile Addiction	Daily life chaos	Positive Prediction	Overuse	Tolerance	
					1	Tolerance
				1	0.71**	Overuse
			1	0.58**	0.52**	Positive Prediction
		1	0.64**	0.56**	0.57**	Daily life chaos
	1	0.84**	0.88**	0.81**	0.77**	Total Mobile Addiction
1	0.79**	0.67**	0.76**	0.58**	0.55**	Phubbing Behavior

Sig. at 0.01 level **

تحلیل رگرسیونی

هدف اصلی پژوهش حاضر بررسی تأثیر اعتیاد به گوشی همراه بر رفتار فابینگ زنان ۱۸ تا ۲۹ سال شهرستان رامهرمز است و برای این منظور از رگرسیون چندمتغیره به روش گام به گام استفاده شد. یکی از پیش فرض‌های مهم در تحلیل رگرسیونی نرمال بودن توزیع داده‌ها است. در تحقیق حاضر شاخص چولگی ($0/743$) و کشیدگی ($0/687$) نشان می‌دهد که توزیع داده‌ها نرمال است. چرا که چولگی و کشیدگی در بازه (۲ و -۲) است. در این پژوهش برای بررسی مستقل بودن خطاها از آزمون دروبین واتسون استفاده شد که دامنه تغییرات آن بین صفر تا چهار در نوسان است و دامنه بین $1/5$ تا $2/5$ قابل قبول است. در مدل رگرسیونی تحقیق حاضر مقدار آمار دوین واتسون $1/83$ است که مستقل بودن خطاها را نشان می‌دهد. همچنین، معنی‌داری آزمون تحلیل واریانس یک‌طرفه در مدل یاد شده ($P= 0/000$, $F= 453/228$) حاکی از وجود رابطه‌ی خطی بین متغیرها است. همچنین، قبل از تحلیل رگرسیونی، شاخص هم‌خطی بررسی شد که طبق نتایج در جدول ۶ شاخص عامل تورم واریانس کمتر از $2/5$ و در حد قابل قبول

است. به این معنا که بین متغیرهای مستقل وارد شده در مدل رگرسیونی مشکل هم‌خطی وجود ندارد. به‌منظور تبیین رفتار فابینگ زنان شهرستان رامهرمز به‌عنوان متغیر وابسته، متغیرهای پیش‌بینی مثبت، آشفته‌گی زندگی روزانه، تحمل و استفاده افراطی از گوشی همراه به‌عنوان متغیرهای مستقل وارد مدل شدند. نتایج تحلیل رگرسیونی به روش گام به گام نشان داد که ۶۴ درصد واریانس مسئله تحقیق را متغیرهای وارد شده در مدل تبیین می‌کنند و مابقی تغییرات توسط متغیرهای دیگری تبیین می‌شود که مدنظر این پژوهش نبوده‌اند. نتایج تحلیل رگرسیونی نشان داد از بین متغیرهای وارد شده در مدل فقط متغیر تحمل تأثیر معنی‌داری بر متغیر وابسته ندارد و بقیه متغیرها یعنی پیش‌بینی مثبت، آشفته‌گی زندگی روزانه و استفاده افراطی از گوشی همراه تأثیر معنی‌داری بر رفتار فابینگ زنان دارند. البته طبق نتایج، رفتار فابینگ بیش از هر متغیر دیگری از متغیر پیش‌بینی مثبت (۰/۵۱۲) تأثیر می‌پذیرد و بعد از آن به ترتیب متغیرهای آشفته‌گی زندگی روزانه (۰/۲۵۹) و استفاده افراطی از گوشی همراه (۰/۱۴۵) بیشترین تأثیر را بر رفتار فابینگ دارند (جداول ۶ و ۷).

جدول ۶. خلاصه مدل رگرسیونی برازش شده

Table 6. Summary of Fitted Regression Model

Multiple Correlation Coefficient	0.807
Coefficient of Determination	0.652
Corrected coefficient of determination	0.649
Standard error	21.336
Durbin-Watson test	1.835
P=0.000	F= 543.228

جدول ۷. آماره‌های متغیرهای باقی‌مانده در مدل رگرسیونی

Table 7. Statistics of the Residuals in Regression Model

Variables	B	STD.Error	BETA	T	P	VIF
Positive Prediction	2.115	0.178	0.512	11.885	0.000	1.954
Daily life chaos	1.599	0.263	0.259	6.088	0.000	1.906
Overuse of Mobile	1.100	0.302	0.145	3.642	0.000	1.665

بحث و نتیجه‌گیری

هدف اصلی پژوهش حاضر بررسی جامعه‌شناختی رابطه بین اعتیاد به گوشی هوشمند با رفتار فابینگ زنان ۲۹ تا ۱۸ سال شهرستان رامهرمز بود. فابینگ به معنای نادیده گرفتن دیگران در حین استفاده از گوشی همراه است. شیوع رفتار فابینگ بر روابط اجتماعی زنان و مردان، رضایت زناشویی و حتی کیفیت دوستی تأثیر گذاشته و شاخص‌های سلامت اجتماعی و روانی را با چالش مواجه می‌سازد. مفهوم یاد شده پدیده‌ای است که به دلیل پیشرفت‌های فناوری بدون این‌که متوجه باشیم رخ می‌دهد. این پدیده چند بعدی که ممکن است در طول عمر هر فردی رخ دهد یک مفهوم نسبتاً جدید با پویایی‌های چندگانه است که کیفیت تعاملات اجتماعی را نشانه گرفته و همواره موجب کاهش روابط بین فردی می‌شود. این رفتار نوظهور هنوز در مقیاس جهانی و ملی فضای تحقیقاتی خود را ایجاد نکرده و اگر هم فضایی ایجاد شده گسترش وسیعی نداشته است. به‌طوری که طبق اذعان پژوهشگران این حوزه، چارچوب نظری فراگیری که بتواند دیدگاه‌های کنونی را ادغام کند، ساختار و انسجام را به دانش نظری بدهد و الهام‌بخش نظریه‌پردازی و آزمایش بیشتر باشد؛ هنوز در این زمینه وجود ندارد. بنابراین، جست‌وجوی علمی تمام اطلاعات موجود به‌منظور تعیین عوامل اصلی تأثیرگذار بر فابینگ بسیار مهم است (Garrido, 2021: 2).

نتایج پژوهش حاضر نشان داد بین اعتیاد به گوشی هوشمند و رفتار فابینگ رابطه مثبت و معنی‌داری وجود دارد. یعنی با افزایش اعتیاد به گوشی هوشمند در بین زنان ۲۹ تا ۱۸ سال شهرستان رامهرمز، رفتار فابینگ به همان میزان افزایش می‌یابد و برعکس. در این ارتباط هوپر و یو ژو معتقدند که رفتار انسان را می‌توان یک نوع کارکرد اصلی همراه با قصد و نتیجه آن دانست که علل زیستی، روان‌شناختی، اجتماعی، فرهنگی یا موقعیتی دارد. در واقع، این دو تأکید داشتند که یک رفتار در آغاز به شکلی داوطلبانه شروع می‌شود، ولی در انتها صورتی وسواس‌گونه به خود می‌گیرد و یا همین رفتار این توانایی را دارد که به شکلی اجباری و الزام‌آور آغاز و به شکل رفتار وابستگی ادامه داشته باشد. در نظر آنان استفاده از تلفن همراه نیز این توانایی را دارد که یک رفتار اعتیادی، وسواسی، وابستگی، عادت، اجباری و الزام‌آور یا داوطلبانه داشته باشد و

موجب رفتار فابینگ شود. در این ارتباط برخی نظریه‌پردازان معتقدند که دسترسی مداوم فرد به تلفن همراه خود نتیجه مسائل شناختی و رفتاری است. بخش شناختی شامل بی‌قراری برای اطلاع از به‌روزرسانی‌های تلفن همراه است که خود باعث ایجاد اضطراب می‌شود که نتیجه آن بررسی مداوم تلفن همراه است. مؤلفه رفتاری نیز شامل یک رابطه نزدیک و عاطفی است که برای حفظ آن با تلفن همراه و کنترل مداوم دستگاه لازم است. از دیدگاه رابرتز و دیوید (۲۰۱۷) نیز استفاده رسانه‌های اجتماعی از عوامل اصلی تأثیرگذار بر رفتار فابینگ است. محتوای نظریه استفاده و خشنودی و نظریه جریان بهینه نشان داد که تجربه افراد با فضای مجازی می‌تواند آن‌قدر لذت بخش باشد که بین کاربران رابطه بسیار قوی ایجاد کنند و این امر هم به رفتار فابینگ منجر می‌شود. بنابراین، محتوای نظریه‌های بالا همسو با یافته‌های پژوهش حاضر است. زیرا نتایج تحلیل رگرسیونی به روش گام به گام نشان داد ۶۴ درصد تغییرات رفتار فابینگ زنان ۲۹-۱۸ سال شهرستان رامهرمز را متغیرهای وارد شده در مدل یعنی پیش‌بینی مثبت، آشفتگی زندگی روزانه و استفاده افراطی از گوشی هوشمند تبیین می‌کنند که این یافته‌ها با نتایج پژوهش‌های دیوی و همکاران (۲۰۱۸)، یام و همکاران (۲۰۲۰)، بنونوتی و همکاران (۲۰۲۰)، راجمن و همکاران (۲۰۲۱)، ایسروفرین و منوره (۲۰۲۴)، شیرامینی (۱۴۰۲) و باسره و همکاران (۱۴۰۱) هم‌خوان است.

در پایان براساس یافته‌های تحقیق پیشنهاد می‌شود:

- به‌منظور کاهش اعتیاد به گوشی هوشمند و درنهایت رفتار فابینگ در بین زنان جوان شهرستان رامهرمز از طریق رسانه‌ها و شبکه‌های اجتماعی آثار و پیامدهای اعتیاد به گوشی هوشمند و رفتار فابینگ به آنان اطلاع‌رسانی شود.
- بهتر است سازمان ورزش و جوانان و مسئولان امور بانوان و سایر نهادهای متولی با برنامه‌ریزی کارآمد پیرامون اوقات فراغت و توجه ویژه به ورزش بانوان و ... از شیوع این امر جلوگیری نمایند.
- برگزاری کارگاه‌های آموزشی سواد دیجیتالی و پیشگیری از فابینگ می‌تواند به کاهش این امر کمک نماید.

- احیای بازی‌های محلی ویژه زنان در شهرستان رامهرمز با توجه به میراث تاریخی و فرهنگی، تقویت مشارکت‌های اجتماعی - فرهنگی زنان، توسعه شبکه روابط چهره‌به‌چهره زنان در محلات و حمایت از اشتغال زنان می‌تواند به پیشگیری از این مسئله کمک نماید.
- تقویت روابط عاطفی بین اعضای خانواده از طریق توانمندسازی روانی و اجتماعی می‌تواند باعث کاهش شیوع رفتار فابینگ شود.

البته، از آنجا که این پژوهش در بین زنان ۲۹ تا ۱۸ سال شهرستان رامهرمز انجام شده، باید در تعمیم نتایج پژوهش به سایر شهرستان‌ها و استان‌ها جانب احتیاط رعایت گردد.

قدردانی

از حمایت مالی معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه شهید چمران اهواز (شماره گرنت: SCU.ES140344280) تقدیر و تشکر می‌گردد.

منابع

- آرام دهنه، احمد، نیک منش، سارا و صباحی، پرویز. (۱۳۹۶). *رابطه اعتیاد به گوشی هوشمند و رضایت زناشویی در زوجین*. ششمین کنگره انجمن روان‌شناسی ایران، تهران.
- باسره، مسعود، حلوانی، غلامحسین، فلاح، حسین و جام برسنگ، سارا. (۱۴۰۱). بررسی میزان اعتیاد به تلفن همراه هوشمند دانشجویان دانشکده بهداشت شهید صدوقی یزد در ایام پاندمی کووید-۱۹. *طلوع بهداشت*، ۲۱(۴)، ۴۸-۴۰.
- حسن اصفهانی، مصطفی، خانجانی، مهدی و بذرام، عادل. (۱۴۰۰). ساختار عاملی و ویژگی‌های روان‌سنجی مقیاس عمومی فابینگ. *اندازه‌گیری تربیتی*، ۱۲(۴۶)، ۲۶-۲۶.
- حیدریه‌زاده، بهاره‌السادات، پاکدامن، شهلا و استبرقی، مهدیه. (۱۴۰۱). رابطه جو عاطفی خانواده و اهمال‌کاری تحصیلی در دانش‌آموزان: نقش میانجی‌گری انعطاف‌ناپذیری شناختی (اجتناب تجربه‌ای). *خانواده پژوهی*، ۱۸(۲)، ۳۸۶-۳۷۱.
- رهبرنیا، رویا و ابراهیمی، سامان. (۱۳۹۴). *بررسی آسیب‌های استفاده از گوشی‌های هوشمند در میان دانش‌آموزان دوره متوسطه ناحیه ۳ شهر تبریز سال تحصیلی ۹۴-۱۳۹۳*. کنفرانس سالانه مدیریت و اقتصاد کسب‌وکار، تهران.
- شریفی رهنمو، سعید، سراجی، فرهاد، شریفی رهنمو، مجید، نوری، ابراهیم و فتحی، آیت‌اله. (۱۴۰۰). تحلیل کانونی رابطه مؤلفه‌های اعتیاد موبایلی با میزان رفتارهای پرخطر رانندگی جوانان. *طب انتظامی*، ۱۱(۱)، ۱۰-۱.
- منصوری شیرامینی، مریم. (۱۴۰۲). *بررسی رابطه انزوای اجتماعی و ویژگی‌های شخصیتی با اعتیاد به گوشی‌های هوشمند در دانش‌آموزان دختر دوره دوم متوسطه شهرستان آذرشهر*. پایان‌نامه کارشناسی ارشد روان‌شناسی، مؤسسه آموزش عالی چرخ نیلوفری آذربایجان.
- موسوی، سیدکمال‌الدین و شفیق، یاسمن. (۱۳۹۵). اعتیاد به موبایل در جوانان تهرانی: یک بررسی جامعه‌شناختی. *جامعه‌شناسی ایران*، ۱۷(۴)، ۱۶۴-۱۳۹.

یعقوبی فرانی، احمد، سلیمانی، عطیه و موحدی، رضا. (۱۳۹۳). تحلیل عوامل مؤثر بر کارآفرینی زنان روستایی. *مطالعات اجتماعی روان شناختی زنان*، ۱۲(۴)، ۴۲-۷.

- Afdal, A., Alizamar, A., Ifdil Ifdil, Z., Ardi, I. S., Zikra, Z., Ilyas, A., ... & Hariyani, H. (2018). *An analysis of phubbing behaviour: Preliminary research from counseling perspective*. Proceedings of the International Conference on Educational Sciences and Teacher Profession (ICETeP 2018).
- Al-Barashdi, H., Bouazza, A. & Jabur, N. (2015). Smartphone addiction among university undergraduates: A literature review. *Journal of Scientific Research and Reports*, 4(3), 210-225.
- Aram Dahaneh, A., Nik Manesh, S. & Sabahi, Parviz. (2016). *The relationship between smartphone addiction and marital satisfaction in couples*. The 6th Congress of the Iranian Psychological Association, Tehran. (In Persian)
- Arnett, J. J. (2000). Emerging adulthood: A theory of development from the late teens through the twenties. *American Psychologist*, 55, 469-480.
- Basereh M, Halvani G H, Fallah H, Jam bar sang S. (2022). Evaluation of the Rate of Smart Phone Addiction among Students in Shahid Sadoughi School of Health in Yazd during COVID-19 Pandemic. *The Journal of Toloo-e-Behdasht*, 21(4), 40-48. (In Persian)
- Benvenuti, M., Blachnio, A., Przepiorka, A. M., Daskalova, V. M. & Mazzoni, E. (2020). Factors related to phone snubbing behavior in emerging adults: The phubbing phenomenon. In *The Psychology and Dynamics Behind Social Media Interactions* (pp. 164-187). IGI Global.
- Blachnio, A. & Przepiorka, A. (2019). Be aware! If you start using facebook problematically you will feel lonely: Phubbing, and facebook intrusion. A cross-sectional study. *Social Science Computer Review*, 37(2), 270-278.
- Blanca, M. J. & Bendayan, R. (2018). Spanish version of the Phubbing Scale: Internet addiction, Facebook intrusion, and fear of missing out as correlates. *Psicothema*, 30(4), 449-454.
- Chatterjee, S. (2020). Antecedents of phubbing: From technological and psychological perspectives. *Journal of Systems and Information Technology*, 22(2), 161-178.
- Chi, L. C., Tang, T. C. & Tang, E. (2022). The phubbing phenomenon: A cross-sectional study on the relationships among social media addiction, fear of missing out, personality traits, and phubbing behavior. *Current Psychology*, 41(2), 1112-1123.

- Chotpitayasunondh, V. & Douglas, K. M. (2018). The effects of “phubbing” on social interaction. *Journal of Applied Social Psychology*, 48(6), 304-316.
- Davey, S., Davey, A., Raghav, S. K., Singh, J. V., Singh, N., Blachnio, A. & Przepiórkaa, A. (2018). Predictors and consequences of “Phubbing” among adolescents and youth in India: An impact evaluation study. *Journal of Family and Community Medicine*, 25(1), 35-42.
- David, M. E. & Roberts, J. A. (2017). Phubbed and alone: Phone snubbing, social exclusion, and attachment to social media. *Journal of the Association for Consumer Research*, 2(2), 155-163.
- Duradoni, M., Raimondi, T., Buttà, F. & Guazzini, A. (2023). Moving beyond an addiction framework for phubbing: Unraveling the influence of intrinsic motivation, boredom, and online vigilance. *Human Behavior and Emerging Technologies*, 2023(1), 6653652.
- Garrido, E. C., Issa, T., Esteban, P. G. & Delgado, S. C. (2021). A descriptive literature review of phubbing behaviors. *Heliyon*, 7(5), e07037.
- Hasan Esfahani, M., Khanjani, M. & Bazram, A. (2022). The factor Structure and psychometric properties of Generic Scale of Phubbing (GSP). *Qusrterly of Educational Measurement*, 12(46), 7-26. (In Persian)
- Heidarezadeh, B., Pakhdaman, S. & Estabraghi, M. (2022). The relationship between family emotional atmosphere and academic procrastination in students: The mediating role of cognitive inflexibility (Experiential Avoidance). *Journal of Family Research*, 18(2), 371-386. (In Persian)
- Isrofin, B. & Munawaroh, E. (2024). The effect of smartphone addiction and self-control on phubbing behavior. *Jurnal Kajian Bimbingan Dan Konseling*, 6(1), 15-23.
- Karadag, E., Tosuntaş, Ş. B., Erzen, E., Duru, P., Bostan, N., Şahin, B. M., Çulha, I., & Babadağ, B. (2015). Determinants of phubbing, which is the sum of many virtual addictions: A structural equation model. *Journal of Behavioral Addictions*, 4(2), 60–74.
- Mansouri Shiramini, M. (2023). *Investigating the relationship between social isolation and personality traits with smartphone addiction in female students of the second year of high school in Azarshahr city*, Master's thesis, Department of Psychology, Charkh Nilufri Institute of Higher Education, Azarbaijan, Iran. (In Persian)
- Miller-Ott, A. E. & Kelly, L. (2017). A politeness theory analysis of cell-phone usage in the presence of friends. *Communication Studies*, 68(2), 190-207.
- Mousavi, S. K. & Shafiq, Y. (2015). Mobile phone addiction in Tehrani youth: A sociological study. *Iranian Journal of Sociology*, 17(4), 139-164. (In Persian)

- Odacı, H., Erzen, E. & Yeniçeri, İ. (2024). Predictors of phubbing: interpersonal relationships and family relationships. *Trends in Psychology*, 1-18. <https://doi.org/10.1007/s43076-024-00361-8>.
- Rachman, A. (2021). The effect of social media addiction on student phubbing behavior. *International Journal of Arts and Social Science*, 4(3), 113-117.
- Rahbarnia, R. & Ebrahimi, S. (2015). *Examining the harms of using smart phones among high school students in the 3rd district of Tabriz*. Annual Conference on Management and Business Economics Business, Tehran. (In Persian)
- Ranie, L. & Zickuhr, K. (2015). *Americans' Views on Mobile Etiquette*. Washington DC: Pew Research Center.
- Roberts, J. A. & David, M. E. (2017). Put down your phone and listen to me: How boss phubbing undermines the psychological conditions necessary for employee engagement. *Computers in Human Behavior*, 75, 206-217.
- Ríos Ariza, J. M., Matas-Terrón, A., del Rumiche Chávarry, R. P. & Chunga Chinguel, G. R. (2021). Scale for measuring phubbing in Peruvian university students: Adaptation, validation and results of its application. *Journal of New Approaches in Educational Research*, 10(2), 175-189..
- Sharifi Rahnmo, S., Seraji, F., Sharifi Rahnmo, M., Nouri, E. & Fathi, A. (2022). Focal analysis of the relation between the components of mobile addiction and the rate of young people high-risk driving behaviors. *Journal of Police Medicine*, 11(1), e6. (In Persian)
- Verma, S., Kumar, R. & Yadav, S. K. (2019). The determinants of phubbing behaviour: A millenials perspective. *International Journal of Innovative Technology and Exploring Engineering*, 8(125), 806-812.
- Yaghoubi Farahani, A., Soleymani, A. & Movahedi, R. (2015). Analysis of factors affecting rural women's entrepreneurship. *Womans Studies Sociological and Psychological*, 12(4), 7-42. (In Persian)
- Yam, F. C. & Kumcağız, H. (2020). Adaptation of general phubbing scale to Turkish culture and investigation of phubbing levels of university students in terms of various variables. *Addicta: The Turkish Journal on Addictions*, 7(1), 48-60.
- Yang, J., Zeng, X. & Wang, X. (2024). Associations among parental phubbing, self-esteem, and adolescents' proactive and reactive aggression: A three-year longitudinal study in China. *Journal of Youth Adolesc*, 53(2), 343-359.

نویسندگان

A.Boudaghi@scu.ac.ir

علی بوداقتی

استادیار جامعه‌شناسی دانشگاه شهید چمران، اهواز، ایران.

A.Hosseinzadeh@scu.ac.ir

علی حسین حسین‌زاده

استاد جامعه‌شناسی دانشگاه شهید چمران، اهواز ایران.

Sara.M1389@gmail.com

سیده سارا موسوی مقدم

کارشناسی ارشد جامعه‌شناسی دانشگاه شهید چمران، اهواز، ایران.